

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik raponkint reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Pártok hullámzása.

A Magyar Hirlapnak nincsenek arisztokrata konneksziói. Mégis az kürtölte világgá a nagy ujságot, hogy új párt készül, konzervatív kaszinó párt. A magyar toryk eddig a képviselőházban nem szervezkedtek párttá. A főrendiházban meg nem kellett szervezkedniök, mert az egész főrendiház torykból áll az egyetlen báró Prónay Dezső kivéve. Különös asszimiláló erő lehet a főrendiház levegőjében, hogy az oda kerülő született demokraták, a kinevezettek, szépen átalakulnak arisztokratákká. Legalább soha ott demokrata allűrökkel nem zavarják a harmóniát.

Különben a dolog természete, a képviselőház és főrendiház hivatásának különbsége hozza magával, hogy a pártélet a maga viharos mozgalmasságával a képviselőházban folyjon le. Jobb ha többoldalu szempontokból mérlegelnek meg odafönt mindent, de az erők szétforgácsolása nagyobb veszélyt rejt magában, mint a kevesebb szempont érvényesülése.

Arisztokrata párt egyelőre nem fog alakulni. Legalább megvan már a hivatalos dementi, ha ugyan lehet szó hivatalos demeniről ott, ahol nincs hivatal, sőt párt sincs. Azonban nem most először merül föl a kaszinópárt alakulásának eshetősége. Tisza missziójának első hírére az Andrássy-csoport Nagy Ferencz elnöklete alatt ülésezett és a Tisza mellé állott gárdával szemben, amely akkor báró Dániel Ernő körül csoportosult és magát ószabadelvűnek nevezte, amazokat új szabadelvűeknek eimezték. Nagyjában ugyanazon urakból állott az az új szabadelvűpárt, amelyből most az arisztokrata pártot kombinálták. A kaszinópárt neve nem teljesen illik rájuk. Mert kaszinóalak Széll, Khuen, Tisza, Gajári, Ivánka, sőt Apponyi is.

Ha mégis kaszinópártnak nevezik az embrióban levő pártot, ezt oly vonatkozásban teszik, hogy e párt eszméit

a kaszinó zárkózottságából, a rendiség maradékelemeiből szűri le. Ilyen pártra azonban szükségünk nincsen. Koránsem haladtunk a szabadelvűség útján annyira, hogy ez a szabadelvűség már radikalizmus volna. Mert csak ebben az esetben lehetne szó egy arisztokrata párt létjogosultságáról.

Azonban a szocialistáknak még egyetlen jelöltjüket sem sikerült a képviselőházba juttatni és hatalmas ellenfelük a tradíció már szervezkedik.

Ugy látszik, a pártalakulás sem jár magában, a Bánffy párt után készül az arisztokrata párt. Most alakult ki újra, most tért vissza önmagába az Apponyi-párt, most fogadta vissza régi ideáit. A Kossuth- és Ugron párt már évek óta tesznek kísérletet, hogy egymásba olvadjanak. És hogy ez eleddig sikertelen maradt, annak nem csekély oka az egyházpolitika meg kivált a kongrua. Szó volt az agráriusok kiválásáról. Legalább az uzsora novella, az örlési forgalom és a szövetségi union konferenciáin nagyon tüzeltek a merkantilisták ellen, sőt a merkantilisták ellen is. A szerepek és helyek cserélődnek. Vasárnap az Omke miniszterelnöke Sándor Pál fujta meg a harci riadót Kolozsvárott az agráriusok ellen. De azért egy táborban marad továbbra is Zselénszky Róbert gróffal.

A pártköteléssel járó visszasságtól nem ment a Kossuth és a néppárt sem. Egy pártban van amott a mindig harcrakész Kubik és a bölcs mérséklet hirdetője Justh Gyula. A néppárt kebelén huzódik meg Molnár János és oda szit Valasek János, a verbói kerület képviselője és Nyitra megye tót agitátora.

A pártok kijegecedése elsőrangú nemzeti és pártpolitikai érdek. Új párt alakulását is szívesen kell venni minden becsületes meggyőződésű elfogulatlan szemlélőnek, ha az a párt új eszmékkel termékenyíti meg a parlamentnek itt-ott szikes talaját, Azonban oly pártra,

mely csak a mult ferde előitéleteit és főképp a rendiséget hozza magával, semmi szükség sincs. Üdv tehát a Bánffy-pártnak! Üdv az Apponyi-párt renaissanceának! De le az arisztokrata párttal!

Mozgositunk. A bécsi hadügyminiszteriumban tegnapelőtt egy ezredes elnöklésével tanácskozás volt, amelyen a magyar-osztrák monarchia valamennyi vasuti üzletvezetőségének képviselői résztvettek. Az értekezlet arról tanácskozott, hogy mozgositás esetén miként szállítják majd a katonákat, ágyukat és élelmiszert Macedóniába. Ez nem volt a rendes évi tanácskozás, hanem rendkívüli.

A költségvetés. Az 1904. évi költségvetési törvényjavaslat véglegesen lezárattott és azt Lukács pénzügyminiszter a képviselőház egyik legközelebbi ülésén teszi le a ház asztalára. Ugyanekkor megtartandó expozéjában ki fogja fejteni, hogy az ország gazdasági helyzete elég kedvező, dacára az ex-lex romboló hatásának.

Közös minisztertanács. Az 1905. évi közös költségvetés megvitatása céljából az osztrák és magyar szakminiszterek részvételével tartandó értekezlet nem Bécsben, hanem Budapesten lesz jövő vasárnap, amikor Tisza miniszterelnök, továbbá Lukács és Nyiry miniszterek Budapestre érkeznek.

Merénylet a spanyol király ellen.

XIII. Alfonz spanyol királyt Maura miniszterelnök rábirta, hogy töltsön tizenkét napot Kataloniában, mert ezáltal azt remélhette, hogy a dynasztia iránt elhidegült kataloniaiakat visszanyeri a dynasztikus pártoknak. A kataloniaiak vezetői meg is ígérték a kormányelnöknek, hogy a király fogadását szívesen teszik, s Alfonz tegnap utra is kelt.

A köztársaságiak vezére Salermo mindent megtett, hogy az anarchista demonstrációk elkerülhetők legyenek, de a republikánusok még saját vezérüket is élethetlenné nevezték és így nem csodálható, hogy már ma érkezik híre Barcelonából, hogy a szerencsétlen pillanatban utnak indított boldogtalan kis király ellen már is merényletet követtek el. Ma dél előtt ugyanis, amint Alfonz király kísérletével a barcelonai munkakiállítás megtekintésére indult, egy petárda röpült közvetlen eléje, a mely föl is robbant, de különös szerencsés véletlen folytán csupán a kísérlet két tagját sebesítette meg. A királynak semmi baja sem történt.

Reggeli levél.

— Dimovicsék. —

Órákon át néztem Dimovicsék b. ábrázatját. Kerestem rajtuk a bűnöző hajlam tipikus jelvényeit. De ha imitt-amott felvillant valami ilyes, azzal torkoltam le önmagam, hogy ezt is csak azért fődöztem fel, mert annyira kuttattam; mert a priori föltettem, hogy kell lennie a bűnös lélek valami kinyomatának.

Arcjátékról csak a Ferencnél lehetett szó, mert lelkiismeretfurdalásól, nagyobb emócióról is csak nála. Már tegnapelőtt kihallgatása alkalmával nagy gyorsan forgatta a kezében levő rabsipkát. Makacs hazugságai közben, amelyeket ő mentőhorgonynak tartott, folyton pislogott és idegesen rángatózott. Oriási tortura, a modern bűnvádi perrend minden ügyfélegyenlősége mellett, a vádlottra a főtárgyalás. Annál nagyobb, mentől több kautélával vannak jogai körülbástyázva. Így különösen a nyilvánosság, amely az ő kedvéért van törvénybe iktatva, hátrányára is van, ellene fordul. A keresztkérdés, bűnének annyi formában való meghányása vetése, nagy tortura, mondom. Azonban e torturának hatását én csak Ferencen láttam. Hogyan szegezte értelmes szemeit a padló egy fix pontjára; hogyan csuklott a vádbeszéd, majd a verdict, végül az ítélet hatása alatt; hogyan pörgött végig csinos, férfias arcán egy-egy könyecsepp: élénken rajzolódik emlékezetemben.

Mondják, már a nagybátyja, a Miklós ücsce, három halért már embert ölt. Most is ők „bajba keveredtek,” mint az öreg magát kifejezte. Mégis, úgy vélem, a Ferencből lehet még emberséges ember.

Az öreggel, nem vagyok tisztában, pedig ugyancsak figyeltem szavát, mozdulatját. Az elnök kérdéseire adott válaszai oly értelmesek, hogy nála a korlátolt értelmiséget nem is hozhatta föl a védője enyhítő körülménynek. És mégis a hangsúlyából és a hanglejtése változásában hiába kerestem az átmenete fontosságát merev tagadásából közlékeny beismerésére. Beszédmodora, ahogy a hátborzongató, a ponyvaregényekre emlékeztető valóságot előadja, oly megfoghatatlanul könnyed. Bizonyos non chalanceszal beszél, mintha csak tanu volna és nem nehezednék rá a gyilkosságról szóló nevezetes 278. §. vádjá. Pedig tudja, hogy már in effigie a nyakát csiklandozza a Bali-féle kötél. Időnként föl is sóhajt:

— Ne adjatok sokat. Hisz beösmerek mindent, hogy néhány évvel kevesebbet kapjak.

Ezekben az időnkénti felsóhajtásaiban a ravaszságnak mérhetlen mennyisége lakozik. Mert a fiu beszédéből kitűnik, hogy az öreg tudta, hogy a kötél általi haláltól kell tartania. Azonban a bíróság meg az esküdtek előtt így tünteti föl, mintha ő a halálbüntetést magára nézve kizártnak tartaná. Vagy tudja, vagy érzi, hogy a bíró könnyebben ró sulyosabb büntetést arra, akiről tudja, hogy maga is sulyosat vár.

Megkérdeztem tőle:

— Mit gondol Miklós, halálra ítélik-e?

— Nem tudom. kérem alássan — mondja a cigány gyáva hizelgésével de elég nyugodtan — amit az urak akarnak.

Mikor a törvényszék visszavonul ítélethozatalra, látom, hogy összekulesolja a két kezét de a szeme rajtunk jár, a közönségen.

— Min gondolkozik?

— Imádkozok a Jézuskához.

Igaz, hogy valahányszor bekisérik az örök a terembe, mindig „Dicsértessék”-kel köszön. De mindez inkább hangulatkeltés céljából való affektálásnak tűnik föl alapos megfigyelés után. Egyébként bosszantóan nyugodt. És nyugodtsága nem affektált, nem is halálra ijedt ember merevsége. Széles álla erős akaratról, előrenyuló homloka, kiülő szemöldök csontja makacs elszántságról és rosszaságról tesznek tanúságot. Markans, majdnem marcialis vonásai az arc kedvezőtlen hatását en fage még nevelik. De éles profilja az egykori Don Juanra emlékeztetnek.

Mindössze egy rángás e barázdás, barna arcon árulta el, hogy megértette a halálos ítéletét. De nem igen van szüksége az elnök vigasztalására, hogy ne essék kétségbe, mert a kuria vagy a király leszállíthatják a büntetést. Nem hiába, hogy a Gangesz partjáról való a faja, de csakugyan egy buddhista nirvana — hitével támasztja öklébe az arcát, mikor az apellátát a fiával együtt bejelentik, értelmes szép magyar beszédükön.

Annál artikulátlanabb az asszony szójárása. Ha ránéz az ember a Petrovics Mária cretin-arcára, menten látja, hogy az értelem világossága csaknem teljesen hiányzik belőle. Az ilyenek gonoszsága még visszataszítóbb. De azért az anyai szeretet ösztöne fennen lobog benne. Mindent az urára szeretne tolni, mindenkép a fiát tisztára mosni. Az ösztön fölvilágosítja és kitanítja őt.

Mély emberismeret, nagy tudás, éleslátás, tapintat, szóbőség, tapasztalat kell nemcsak az ítélethozáshoz, de az ily emberekkel való bánáshoz. Szerencsére a mi törvényszéki elnökünkben mindezekből sok van meg. Tegnap és tegnapelőtt oly munkát és úgy végzett, hogy mindenki csodálja, aki tanuja volt.

H I R E K.

— **A nagyváradi püspök a D. M. K. E.-nek.** Szmrecsányi Pál püspök, a nagyváradi egyházmegye fejedelme ezer koronát küldött a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesületnek, a melynek örökös tagjai sorába lépett.

Ugyancsak Petheő János min. tan. temesvári posta és táviró főigazgató megküldötte az egyesületnek azt a három ezer koronát, mely a temesvári posta és táviró igazgatóság kerületéből belépett ezer tag után első évi tagságdíj és adomány fejében a kezeihez ezideig befolyt.

— **Ókanizsa kerelme.** Ókanizsa község képviselőtestületétől ma átirat érkezett városunk törvényhatóságához a község március 18-iki képviselőtestületi közgyűléséből kifolyólag, ehhez mellékelten pedig a Hieronymi kereskedelemügyi miniszterhez intézendő memorandum, melyben a tiszai hajóhidat Szabadkával közvetlenül és elágazólag Csantavér községgel összekötő műút kikövezését kérelmezik. Az átiratban felhívják a törvényhatóságunkat, hogy ez ügyben pártoló feliratot terjesszen a miniszter elé. A kiépítendő műút Ókanizsa községből a kanizsai csárdáig, innen a Tóth Pál-féle szőlőig, innen pedig a szabadkai határig (suplyáki csárda) vezetne. Az elágzó műút a Tóth szállástól Orom vasuti állomásig, innen pedig Csantavér községig vezetne. Az egész út hossza, az elágazást beleszámítva, 48-64 kilométert tenne ki.

— **Eljegyzés.** *Koncsek* Kálmán helybeli főgymnasiumi tanár eljegyezte *Resch* Paula kisasszonyt Bácsról.

— **A zombori muzeum megnyitása.** A bács-bodrogh-megyei történelmi társulat öt év óta gyűjti az anyagot egy a megye székhelyéhez méltó muzeum létesítéséhez. A társulat ügybuzgó tagjainak *Latinovics* Pál főispánnal az élükön köszönhető, hogy e fontos kulturintézmény immár készen várja a vasárnap végbemenendő ünnepélyes megnyitást. Az új muzeum a vármegyeház második emeletén van elhelyezve és három osztályból, régiségtár, könyvtár és néprajzi muzeumból áll.

Halálozás. Sulyos csapás érte városi közéletünk egyik kiváló vezérférfiát, dr. *Purgly* Sándor v. országgyűlési képviselőt. Édes anyja özv. id. jószási *Purgly* Sándorné tegnap éjjel Győr-Révfaluban hosszas szenvedés után 82 éves korában elhunyt. A család a gyász- esetről a következő jelentést adta ki:

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvvel jelentik a felejthetetlen legjobb édes anyának, nagyanyának, dédanyának, a szerető testvérnek és anyósának özv. id. jószási *Purgly* Sándorné szül. récsei *Békeffy* Alojziának 1904. évi április hó 6-án éjjeli 1 óraker, áldásos életének 82-ik évében sulyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A vég-tisztelet Győr-Révfaluban f. évi április 7-én délután 3 óraker fog az ág. ev. hitvallás szertartása szerint megtartatni és innen a boldogult hült teteme Lepsénybe szállítatván, az ottani ev. ref. sirkertben levő családi temetkezési helyen f. évi április hó 8-án délután 5 óraker fog örök nyugalomra tétetni. Győr-Révfa, 1904. évi április hó 6-án. Áldva legyen drága emléke! Béke lengjen porai fölött! Felső-eöri Cseresnyés Nándorné szül. budafalvi *Vermes* Arpadin, jószási *Purgly* Ferenc, özv. felső-büki Nagy Józsefné szül. jószási *Purgly* Louiza, jószási dr. *Purgly* Sándor, jószási *Purgly* Pál, jószási *Purgly* László, jószási *Purgly* Zsigmondné szül. jószási *Purgly* Erzsébet gyermekei. Felső-eöri Cseresnyés István, felső-eöri dr. Cseresnyés József, felső-eöri Cseresnyés László, melnhofi *Mayr* Alfrédné szül. felső-büki Nagy Sarolta, jószási *Purgly* Katus, jószási *Purgly* Samu, jószási *Purgly* Ödön, jószási *Purgly* Irna, jószási *Purgly* Leonka, jószási *Purgly* Pál-mácska unokái. Várbogyai *Bogyay* Alice, várbogyai *Bogyay* Agata, Cseresnyés Józsi dédunokái. Récsei *Békeffy* Károly fivére, Felső-eöri Cseresnyés Nándor, jószási *Purgly* Sándorné szül. *Mukics* Leona, jószási *Purgly* Pálné szül. fászi és vámosi *Anyos* Alice, jószási *Purgly* Lászlóné szül. palotási *Világhy* Palma menyei. Melnhofi *Mayr* Alfréd unoka-veje.

— **Felolvasás a tuberkolózisról a gymnasiumban.** Az a nagy veszedelem, mely a magyar nép alsóbb osztályait s ennek különösen ifjúságát, a tuberkolózisnak mind nagyobb mérvű elterjedésében, napról napra jobban fenyegeti, az illetékes köröket arra ösztönzi, hogy váll-vetve mindent elkövesenek, hogy a szörnyű bajt, illetve annak tovább terjedését megakadályozzák. Az egyik eszköz erre kétségtelenül a bajnak, fontosságának és szomorú következményeinek megismertetése, melyre az orvosok manapság elsősorban törekszenek, így nálunk dr. *Novák* József, az előnyösen ismert orvos, aki a főgymnasiumi igazgatóságnak e célra felaján-

lotta szolgálatát, hajlandónak nyilatkozván a tuberkolózisról két előadást tartani a főgymnasium épületében elsősorban az ifjúság számára, de a nagy közönségnek is. Amidőn tehát ezen nagyérdékű felolvasásokról a közönséget értesítjük s felhívjuk, hogy ennek meghallgatására minél nagyobb számban jelenjenek meg, közöljük, hogy a *felolvasások teljesen ingyenesek; f. hó 9-én és 10-én* (szombaton és vasárnap) *este 7 órakor* fognak megtartani, és hogy a felolvasó orvos ur goudoskodott róla, hogy előadását *vetített képekkel* teszi érdekesebbé, melyek a budapesti Erzsébet-szanatóriumot fogják bemutatni egész berendezésében.

— **Egy érdemes ember ünneplése.** Baráti Péter köztisztviselőben álló zentai földirtokos ki mint vitéz honvéd végig küzdött a szabadságharcot és nem egy diadalmas csatában vett részt, jól kiérdemelt honvédi nyugdíját a Zentai gazdakörnek adta, jótékony alapítványképen. A kör évi közgyűlésen, Baráti Pétert ezen nemes és a kör fölvirágzását előmozdító cselekedetért örökös tiszteletbeli tagjának választotta és elrendelte hogy arcképe a kör helyiségében kifüggesztessék a köteles hála, tisztelet és példaadás kedvéért.

— **Az ókanizsaiak küldöttsége a földmivelésügyi miniszternél.** Ókanizsa nagyközség közönsége körében felmerült az a terv, hogy az ókanizsai határon át Szabazka és Török Kanizsa közt kövezett tranzversalis műút létesítsék. A megvalósulása stratégiai okokból is fontos, ennél fogva az ókanizsaiak a hadügyi kormány támogatását is várják. Elsősorban azonban gazdasági, nevezetesen földmivelési és kereskedelmi érdekek azok, amelyek az említett műutat szükségessé teszik és így az ókanizsaiak előbb a földmivelési minisztert keresték fel azon kérelmükkel, hogy a műút építési költségei állami hozzájárulással fedeztessenek. Talián Béla földmivelési miniszter az Ókanizsával szomszédos Török-Kanizsán időzött a husvéti ünnepekben. Az ókanizsaiak ezt az alkalmat használták föl és küldöttségileg tisztelegtek a miniszternél tervük pártfogását kérve.

— **Uj lap a vármegyében.** Mint zombori tudósítónk írja, e hó 15-én új lap indul meg Zomborban. Szerkesztő és kiadó tulajdonos Dr. Donoszlovits Vilmos lesz, aki politikai differenciák miatt megvált a „Zombor és Vidéke” szerkesztésétől. Az új lap minden befolyástól ment pártokon kívüli, független lap lesz, melyet önálló írói gárda készül támogatni.

— **A tompai tanyai iskolák** helyeinek kijelölése végett dr. *Biró* Károly polgármester dr. *Bolics* József kulturtanácsnok társágában ma reggel Tompa pusztára utazott.

— **Választás.** Frey Márton b.-topolyai községi irnokot Uj-Palánka község aljegyzőjévé megválasztották.

— **Szerb leányok neveltetése.** Dungserszky Lázár százezer koronát adományozott arra a célra, hogy azzal, mint alapító tőkével oly intézet létesítsék, amelyben a magyarországi születésű szerb leányok neveltessenek. Az intézetnek, melynek Szveta Majka Angelina (Angelina Szent-Anya Leánynevelő-Intézet) lesz a czime, megalakítására Dungserszky Olga, Jovanovits István országgyűlési képviselő neje meghívta az előkelő szerb hölgyeket és érdeklődőket. Az értekezlet április 11-én, a szerb husvéthétfőn lesz a zöldfautezai Thököly-intézetben, a délelőtti ünnepi istentisztelet után. Az in-

tézet számára egyelőre a szerb egyház vacsütczai házában bérelnek helyiséget.

— **Szociálisták kongresszusa.** Husvét második napján az ugynevezett független szocialistapárt mely a nemzetközi szociálistákkal semmiféle szolidaritásban nincsen, országos kongresszust tartott Hódmezővásárhelyen, mintegy 300 érdeklődő jelenlétében és elhatározták, hogy a jövő évi országos kongresszust Bács-Szent-Tamáson fogják megtartani.

— **Kardpárbaj Zomborban.** Kedden délután 2 órakor kardpárbaj folyt le Zomborban B. Gy. joghallgató és D. J. budapesti fiatalember között. A párbaj, mely harc kép telenségig ment, D. J. megsebesülésével végződött, aki mellén kapott vágást.

— **Magyar termények a honvédesapatoknál.** Nyiri Sándor honvédelmi miniszter a szegedi honvédkerületi parancsnoksághoz leiratot intézett, melyben föl hívja, hogy beszerzései alkalmával részesítse előnyben a magyar terményeket.

— **Uj táviró állomások.** A kereskedelmiügyi miniszter a halas—bácsalmás—rigyiczai helyi érdekű vasut Bácsmadaras, Fehértó, Jankovác, Katymár, Lengyel-puszta Madarász-puszta, Mélykut, Rudics, Samaczpuszta és Terézhalom üzleti táviróit állami és magán táviratok kezelésére felhalmazta.

— **Névmagyarosítások.** *Jerkovics* Ferenc bajai lakos valamint kk. Margit és Terézia gyermekei „Bakonyi”-ra, *Huber* Károly bajai lakos «Halász»-ra, *Goldstein* Sámuel Sándor ujvidéki lakos «Rónai»-ra, kk. *Singer* Kálmán bajai lakos «Szenes»-re, *Róth* Fülöp bajai lakos «Fülöp»-re és kk. *Ripp* Ignác bajai lakos „Rátkai”-ra változtatták családi neveiket.

— **Megbüntetett munkásvezérek** A bajai mezőgazdasági munkások azon határozatát, hogy a munkaidőt 10 órára szállítják le, ellenben a munkabért 50—100, 150 százalékkal is felemelik, városszerte nagy megütközéssel fogadták. A határozati javaslat törvényekre és ministeri rendeletekre hivatkozik, mintha volna olyan ministeri rendelet vagy törvény, a mely kimondja, hogy a munka reggeli 6 órától esti 6 óráig tart. A törvény ugy rendelkezik, hogy a munka ideje napfelkeltétől naplementéig tart. A hivatkozott törvények vagy nem léteznek, vagy egészen másra vonatkoznak. Ellenben a népgyűlés vezetői, a határozati javaslat kinyomatói és terjesztői Varga György napszamos és Franz Pál napszamos vétettek az 1898. évi II. t.-c. 65. §-a és a belügyminister 1898. évi II. 26. 1136/898. számú rendelete ellen és ezért a hivatkozott rendeletbe ütköző büntetendő cselekményt követtek el. Összebeszélések, egyezmények létesítése, terjesztése, foganatosítása céljából a munkások és napszamosok szabad akaratának megakadályozása és nem létező egyeletben való működése által elkövetett kihágásért Varga György, mint a népgyűlés elnöke 2 napi elzárásra és 30 korona pénzbírságra, Franz Pál 2 napi elzárásra és 15 korona pénzbüntetésre ítéltetett. Az elítéltek felebbezték.

— **Szerelmi dráma Zomborban.** Dada András 20 éves joghallgató Zomborban keddre virradó éjjel megölte a szeretőjét és önmagát. Az Eötvös utca 2. sz. házában együtt töltötték Dada és szeretője Lugumerszky Katalin cselédleány, aki Zomborban feltűnő szépségéről ismert volt, — az utolsó éjsza-

kát közös elhatározással mentek a halálba, átölelkezve sütötte el a szeretője szívének irányzott revolvert a fiatalember s azután önmagát lötte fejbe. Mindketten azonnal meghaltak. Tettüknek oka azon való bánat volt, hogy a társadalmi különbség elválasztotta őket egymástól.

— **Elfogott pénzhamisítók.** Nikovic Emil zsablyai rendőrfelügyelő márc. 14-én Szubics Zsiván és Iszó zsablyai lakosokat vitte be az ujvidéki rendőrséghez és Vésey Elek alkapitánynak jelentette, hogy nevezettek hamis pénzt készítettek s hoztak forgalomba, melynek gépe néhány nap óta Szubics nővérénél, Bugarszki Tinánál Ujvidéken van elrejtve. A nyomozás rögtön megindulván, Bugarszkiné eleinte tagadott, de később bevallotta, hogy fia elvitte Sovlyanszki Peráné Tököli u., házába s ott egyik szekrényfiókjába rejtette — Sovlyanszkiné tudtán kívül. Az utóbbi helyen tartott házkutatásnál csakugyan előkerült a pénzhamisító gép, ezenkívül papiros, festék lemezek és 4 db. hamis tizes. Kiderült továbbá az is, hogy már 63 drb. hamis tizes hozatott forgalomba, melyekből 28 megkerült. A pénzhamisítók a bűnjelekkel együtt átadattak a kir. ügyészségnek.

— **Szerencsétlenség.** Falcione Sándor zombori birtokos szállásán építkezés közben nagy baleset történt. Egy épülőfélben levő fal bedőlt és maga alá temette Pletikoszits József és Monták Antal kőműves munkásokat, kik súlyos sebesüléseket szenvedtek.

— **Mentőink működése.** A mentő osztály a lefolyt hóban igénybe vétetett a következő eseteknél u. m.: Sebzés, sérülés 52 eset Belső bajok 7 eset Betegeknek a kórházba szállítása 25 eset Elmebeteg szállítása 3 eset Tűzhöz kivonulás 7 eset Hullaszállítás 7 eset összesen 101 esetben. A folyó évben 233 esetben, a mentő-osztály fennállása (1896. év szeptember 12.) óta a mai napig összesen 4759 esetben működtek.

— **Csőd Ujvidéken.** Az ujvidéki kir. törvényszék az „ujvidéki első szerb cipészszövetkezet” ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztosul *Rehák* Ferenc törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr. *Grigorievics* Milivoj, helyettesül dr. *Csirits* Mihály ujvidéki ügyvédek nevezettek ki.

— **Az osztálysorsjáték** mai huzásánál a következő nagyobb nyereményeket soroltak ki:

50.000 koronát nyert: 63594.

15.000 koronát nyert: 107424.

10.000 koronát nyert: 28226.

5000 koronát nyertek: 3557 26749 90425 8354.

1000 koronát nyertek: 107087 46205 30525 56588 73898 106523 40391 54505 8962 90972 80651 87248 8045 6248 89730 103414.

A többi kihuzott számok 1000, 500 és 200 koronát nyertek.

SZINÉSZET.

A szerb színészek megérkezése.

Szerb polgártársainknak vasárnaptól kezdve ismét részük lesz az oly régóta nélkülözött műélvezetben, hogy saját anyanyelvükön hallhatják a szinpadi irodalom néhány kiválóbb termékének előadását. A derék társulat, amely *Hudzsits*, a kiváló szerb költő felügyelete alatt áll, már több ízben működött

városunk szinpadán és jeles erői, valamint a kitűnő összjáték révén nemcsak a szerb közönség, hanem a város egész műpártoló közönsége előtt már rég kivita magának az elismerést. Vasárnap este a szerb husvét első napján kezdik meg a 22 előadásos bérletet. A társulat legnagyobb része már meg is érkezett és a próbákat már ma meg is kezdték. Bérelni naponta délelőtt 9—12 óráig a színházi pénztárnál lehet. A bérlet-árak a következők: Alsó és középpáholy 110 kor., felső páholy 66 kor., ülőhely I. és II. sorban 22 kor., III., IV. és V. sorban 17 kor. 60 fill., VI—XII. sorban 13 kor. 20 fill., a többi sorban 11 kor. a nagy páholyban 33 korona.

LEGUJABB.

Uj titkos tanácsosok.

Ő felsége ma eskettette fel báró Walterskirchen, Latscher lovassági tábornokokat és lovag Plenzner tábornokot, továbbá lovag Cibulka altábornokot titkos tanácsosi minőségükben. A szertartáson gróf Goluchovszki helyett Burián közös pénzügyminiszter és Abensperg-Traun főkamarsmester intervénáltak.

Tisza a szünet után.

Tisza István miniszterelnök a holnapi nap folyamán érkezik Gesztről a fővárosba és már szombaton résztvesz a minisztertanácsban, a melyen az olasz és német kereskedelmi szerződések fognak tárgyalatni, hogy az olasz kereskedelmi szerződés már a képviselőház első ülésén a munkaprogramban szerepelhessen.

Samassa bíboros.

Vatikáni beavatott köröktől nyert értesülés alapján tudatják velünk, hogy Samassa József egri érsek a júniusi bíboros konzisztorium alkalmával fogja elnyerni a bíborosi kalapot. Ugyanaz a hírforrás jelenti, hogy Samassa bíborossága nem Ő Felsége hozzájárulásának hanem Pius pápa elhatározásának az eredménye lesz.

Belopotoczky — olmüci érsek.

Tudvalevő, hogy Kohn olmüzi érseket a gyónás szentségének megsértésére való reábirás miatt az olmüzi érseki székről való lemondásra kényszerítették. Most arról értesülünk, hogy erre az előkelő egyházi méltóságra a Vatikán Belopotoczky Kálmánt, a közös hadsereg tábori apostoli vikáriusát szándékozik kinevezni és evégből a Vatikán és az osztrák kormány közt már tárgyalások is folynak.

A dédesdi mandátum.

A kuria első polgári tanácsa ma egésznap folytatta a Serenyi Béla gróf dédesdi mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyalását. Az ítélet holnap délutáni egy órakor lesz kihirdetve.

Egy főherceg balesete.

Frigyes Lipót porosz herceg a karishorti lóversenyteréről Berlinbe visszatérve automobilon súlyos baleset érte. Az automobil beleütközött egy teherkocsiba. Az automobil felborult. A herceg a lábán súlyosan megsebesült. Az adjutánsnak nem történt semmi baja. Vilmos császárt értesítették a balesetről.

Magyar tiszt Macedóniában.

Kunczak eszéki honvédegyalozredbeli főhadnagyot a macedóniai török csendőrségnél való szolgálattételre behívták. Április 20-án kell Szalonikiba érkeznie.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásári jelentés.

(Schleiffelder és Társai bécsi üzegtől.)

1904. április 5-éről.

A mai vásárra összesen 9529 darab sertés volt bejelentve, felhajtott azonban 5383 német-lengyel és 3693 magyar sertés.

Az üzlet menete vontatott volt.

Kilónként élő súlyban fogyasztási adó nélkül: Első prima magyar sertés 108—112 fill. kivételesen 116 fill.

Közép- és öreg sertés 108—112 „

Könnyű- és szedett sertés. 100—106 „

Német-lengyel és erdélyi sertés 80—96 „

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.

— Április 1. —

Készbuza ma 10.000 mm. forgalom mellett változatlan nyugodt.

A határidő-üzlet.

A határidőüzlet ma kissé szilárdabban indult, de a felmondásokra a hangulat elgyengült és az árak néhány fillérrel visszaestek.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	799—800	802—03
Buza máj. 1904	805—806	807—08
Buza okt.	793—794	795—96
Rozs apr.-re	630—632	635—36
Rozs okt.-re	650—651	651—52
Rozs áprilisra	—	—
Zab okt.-re	5 5—524	528—29
Zab	—	—
Zab októberi	550—549	551—52
Tengeri máj.	513—514	514—15
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Teng. jul. 1904	524—525	524—25
Repcse	—	—
repcse aug.	10.90—11.00	—

Felhívás.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 1901. évi december hó 30-án 104.300 III. 2./901. szám alatt kelt és a haszon állatok tavaszi vizsgálatára vonatkozó magas rendelete alapján elrendelem, hogy az összes lovak (csődör, herélt, kancacsikó és szopós csikó) az alább jelölt helyen és kitűzött időben megvizsgálás céljából elővezetendők.

Lóállítási helyek:

1: A városi és Radonovác pusztai és összes szőlők lakosaira nézve lóállítás helyeül az új vásártér tüzetik ki; kötelesek ennél fogva:

a) Folyó évi április hó 12-én reggel 7 órakor az I. és II. körű lakosok, továbbá az összes ugarföld lótulajdonosai lovaikat; a III. és IV. körűek ugyanaznap délután 2 órakor odavezetni;

b) Hasonlóképen tartoznak az V. és VI. körűek lovaikat április hó 13-án reggel 7 órakor; a VII. és VIII. körűek, Radonovác pusztabeliek és az összes szőlőbeliek ugyanaznap délután 2 órakor beállítani;

2. Azon lótulajdonosok, kiknek szállásaik a Tompa és Kelebia pusztán fekszenek, kötelesek lovaikat április hó 12-én reggel 7 órakor a báró Rédl Béla kelebiai birtoka mellett és irányában fekvő városi telekre elővezetenni;

3. Azon lótulajdonosok, kiknek szállásaik a Sebesityi és Tavankuti pusztán fekszenek, kötelesek lovaikat április hó 12-én reggel 7 órakor Pertics Gergely (Antalfi) tavankuti szállása mellett fekvő városi földre előállítani.

4. Azon lótulajdonosok, kiknek szállásaik a Györgyeni és Vamteleki pusztán fekszenek, kötelesek lovaikat április hó 13-án reggel 7 órakor a Sztantics János györgyeni szállása melletti országuton előállítani;

5. Azon lótulajdonosok, kiknek szállásaik a Nagyfényi és Zobnaticai pusztán fekszenek, tartoznak lovaikat április hó 13-án reggel 7

órákor a Nagyfényi csárdához elővezetenni;

6. Azon lótulajdonosok, kiknek szállásaik a Verusicsi pusztán fekszenek, kötelesek lovaikat április hó 14-én reggel 7 órakor a Kuluncsics Lázár csantavéri uton levő szállása elé előállítani;

7. Azon lótulajdonosok, kiknek szállásaik Ludasi pusztán fekszenek, tartoznak lovaikat április hó 14-én reggel 7 órakor a Szalay-féle villa elé bevezetenni;

8. Végre április hó 16-án reggel 7 órakor az újvásártéren — a város egész területéről — mindazon lovak, melyek előállítására bármely okból elmulasztott, **utóállítandók.**

Az elő nem vezetett lovak tulajdonosai, amennyiben ezen mulasztást kellőleg igazolni nem tudják, lovaik utólagos elővezetésén kívül az 1888. évi VII. t. c. 153. §-ának c) pontja értelmében 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtatni.

Szabadka, 1904. március 29-én.

Szalay Mátyás,

r. főkapitány.

Szabadka szab. kir. város rendőrkapitánya.

6419/1904. kap. szám.

Hirdetmény.

A város területén az utóbbi időben több veszett kutya kóborolt és irtatott ki, melyek több embert martak meg s miután ennek folytán a városban több veszettség gyanúja alatt álló kutya kóborol, ez okból az 1888. évi VII. t. c. 68. §-a s illetve az ezen törvény alapján ^{4000/1888} szám alatt a nagymélt. földmives, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által kibocsájtott rendelet 188. §-a alapján elrendelem, hogy a város bel- és külterületén lévő valamennyi **bármely fajú kutya mától számítva 40 napon keresztül megkötve tartassék**, az így megkötött kutya különösen friss vízzel jól elláttassék vagy pedig harapás ellen biztos szájkosárral ellátva zsinóron vezettessék, mivel az ezen rendelet ellenére **szabadon eresztett kutyák minden tekintet nélkül kiirtatni**, tulajdonosaik pedig a törvény 154-ik §-ának i) pontja alapján a kutyák elhanyagolása esetén is **100 forintig terjedő pénzbüntetéssel** fognak büntetenni.

Tekintve pedig azon körülményt, hogy a jelen év folyamán a város területén több egyént martak meg a veszett ebek; a fentebb közölték újbóli, legszigorubb szemmel tartása mellett arra is figyelmessé teszem a nagy közönséget, hogy bármely állaton észlelt minden gyanus megbetegedési eset a rendőrkapitányi hivatalnál az idézett törvény 149. §-a értelmében 300 forintig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt azonnal bejelentendő.

Szabadka, 1904. évi március hó 29-én.

Szalay Mátyás,

rendőrkapitány.

nagy választékban
és jutányos árban kaphatók

BAGICS JÓZSEF kertésznél

Bednáz - féle kert, az erdő bejáratával szemben

Ugyanott szebbnél-szebb

alkalmi csokrok megrendelhetők.